

[Johs. Christiansen.]

uanset de ændringer, der nu gennemføres, fortsat bør beklædes af en militær embedsmand, der er helt uafhængig af de forskellige værnens interesser.

Endelig har jeg i udvalget haft lejlighed til at spørge ministeriet, om der er grundlag for den fra visse sider fremsatte forestilling, at forsvarschefens stilling var en slags omstøvsdepartement, som mere tjente til at sinke end fremme afgørelser og beslutninger vedrørende forsvaret og den militære administration. Ministeriet har her svaret, at vel er forsvarschefen for mange sagers vedkommende et ekstra kommandole mellem værnene og ministeriet, men når dette alligevel må afvise den forestilling, der lå til grund for mit spørgsmål, er årsagen den, at man i alt væsentligt undgår, hvad man kalder en dobbeltbehandling af sagerne, idet disses behandling i forsvarsstyrelsen er af koordinerende art, og at koordineringen ellers måtte foretages af ministeriet, i de fleste tilfælde efter adskillige forhandlinger med værnene og mellem disse indbyrdes, hvorved man netop i en række sager ville komme udfor større eller mindre forsinkelser.

Da jeg nu går ud fra, at denne besvarelse støtter sig på de erfaringer, der er indhøstet i de 1½ år, ordningen har bestået, og at dette svar er givet under det ansvar, ministeren har overfor rigsdagen, har jeg heller ikke i dette tilfælde fundet anledning til på nærværende tidspunkt at gå nærmere ind på sagen.

Principielt er min stilling overfor det foreliggende lovforslag den, at regeringen og de partier, som forsvarspolitisk støtter den, må tage det fulde ansvar for de ændringer til lov af 27. maj 1950, som nu foreslås gennemført, hvorfor jeg må anbefale min gruppe, at den afholder sig fra at stemme ved afgørelsen af denne sag.

Efter lovforslagets § 5 er det forsvarschefen, der overfor ministeren er ansvarlig for værnenes uddannelse. Det vil derfor næppe kunne misforstås af nogen, heller ikke af forsvarschefen, at jeg under denne sags behandling finder anledning til at spørge, om uddannelsen af det unge mandskab foregår på fuldt betryggende måde. Spørgsmålet gælder ikke så meget den rent militære side af sagen som de menneskelige hensyn, der efter min opfattelse også bør tages i betragtning, ikke mindst nu, da så at sige hele landets våbenduelige mandskab bliver indkaldt til militærtjeneste.

Holder man sig det drama for øje, som i de seneste dage er udspillet ved retten i

Aarhus, vil man sikkert forstå, at dette spørgsmål må rejses. Jeg skal ikke forsøge på at skildre denne højst beklagelige sag i dens mange og oprørende enkeltheder — navnlig ikke efter den minutiøse skildring, som den ærede ordfører for udvalget (Rasmus Hansen) har givet. Hvad der allerede er kommet frem herom, har været mere end nok til, at alle i landet harmfuldt spørger, om der dog slet ingen mulighed er for at forhindre, at noget sådant sker indenfor dansk militærvæsen. Det er dette betimelige spørgsmål, jeg her gør til mit.

Jeg kender godt det gamle ord om, at der er brodne kar i alle lande, og jeg vil naturligvis ikke bestride, at dette forsåvidt også må gælde for befalingsmandskorpset. Men sagen bunder dybere end som så. Det er mig ufatteligt, at en mand som oversergent Peitersen overhovedet kan tåles indenfor befalingsmandskorpset — med andre ord, at hans foresatte ikke forlængst har grebet ind og fået ham fjernet i tide.

Man vil muligvis påberåbe sig, at der stadig ikke er befalingsmænd nok. Undskyldningen gælder jo bare ikke. Det er ikke et år siden, at forsvarsministeren på kompetent sted afviste tanken om en forlængelse af den da gældende tjenestetid og begrundede denne sin stilling med bl. a., at der manglede befalingsmænd. Alligevel bøjede man sig for nogle måneder siden for presset udefra og forlangte tjenestetiden forlænget med et halvt år, hvorved man selvsagt øgede vanskelighederne for at frigøre sig for uegnede befalingsmænd i meget betydelig grad. Jeg nærer ikke noget håb om, at regeringen nu, da tjenestetiden er forlænget, skulle gøre forsøg på at vende tilbage til den kortere tjenestetid, uagtet den med styrke kunne hævde, at manglen på egnede befalingsmænd fuldtud ville retfærdiggøre et sådant forsøg.

Men så kunne man jo måske indkalde nogle færre værnepligtige. Jeg tror ikke, det spiller nogen større rolle i spørgsmålet om fred og sikkerhed, om indkaldelserne her i landet nedsættes med nogle tusinder, men det ville spille en ganske afgørende rolle i spørgsmålet om den udrensning indenfor befalingsmandskorpset, som den i enhver henseende triste og uværdige Aarhusaffære synes at gøre nødvendig.

Det er intet mindre end landets unge mænd og deres velfærd, det her drejer sig om. Og det kan ikke, og det må ikke være regeringen ligegyldigt, hvordan disse unge behandles i de 1½ år, de er underskattet den militære tvang.

Tager regeringen det standpunkt, at den